

**Statistikdokumentation for
Jernbanetransport 2020**

1 Indledning

Jernbanestatistikken belyser investeringer i jernbaneanlæg, dvs. skinner og servicebygninger og lignende, samt rullende materiel (lokomotiver og vogne mv.), trafik på jernbanenettet, ulykker og transport af gods- og passagerer med tog.

Statistikken anvendes primært til brug for policyarbejde i EU og er underlagt en EU-forordning, der sikrer, at tallene kan sammenlignes med de øvrige EU-lande. Derudover bruges den af andre med interesse for jernbanetransport, herunder statslige ministerier og styrelser. Statistikken er udarbejdet siden 1990, men er i sin nuværende form sammenlignelig fra 2006.

2 Indhold

Jernbanestatistikken er en kvartalsvis opgørelse af oplysninger om passager- og godstransport på baneanlæg i Danmark, uanset transportørens nationalitet; jernbaneinfrastrukturen og rullende materiel; investeringer i jernbaneinfrastruktur og rullende materiel; samt uheld på jernbanenettet. Den dækker både antal passager og mængde af gods samt person/godskilometer, trafikarbejde og investeringer i jernbanenettet og -materiel samt antal af uheld på jernbanenettet.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Jernbanestatistikken indeholder oplysninger om:

- *Passager- og godstransport med tog:* Antallet af passagerer samt vægt og type af gods.
- *Jernbaneinfrastrukturen og rullende materiel:* Længden af jernbanenettet og karakteristika ved nettet, fx sikringsanlæg og standsningssteder samt lokomotiver og vogne.
- *Investeringer i jernbaneinfrastruktur og rullende materiel:* Investeringer i jernbanenettet og tilhørende servicebygninger o.a. samt investeringer i lokomotiver og vogne.
- *Trafikulykker på jernbanenettet*

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Der anvendes klassifikationer, som fremgår af gældende EU-lovgivning på området. Det drejer sig primært om klassificering af varearten efter [Standardgodsnomenklatur til transportstatistik \(NST2007\)](#) og klassificering af farligt gods. Derudover anvendes transporttype, togtype, banestrækning, vogntype, region, lande og uheldstype.

2.3 Sektordækning

Jernbanetransport i Danmark.

2.4 Begreber og definitioner

Stræksikringsanlæg: Længden af spor i kilometer med stræksikringsanlæg. Stræksikringsanlæg er systemer, der styrer trafikafvikling og sporskifter fra centralt hold.

Land: Oprindelses- eller destinationsland for internationale transporter.

Region: Region er defineret ved de fem administrative regioner svarende til NUTS2-niveau. Oprindelses- eller destinationsområde ved nationale transporter.

Overkørsel: Steder, hvor en vej passerer togskiner.

Spor med el: Sporstrækninger med el til elektriske tog.

Godsvægt: Godsets vægt i ton eksklusivt pakkemateriale.

Transportenhed: Transportenhed (fx container) en given godstransport transporteres i.

Investeringer: Investeringer i mio. kroner i rullende og fast materiel.

Lasteevne i 1.000 ton: Lasteevne i godsvogne i 1.000 ton.

Flersporet: Skinnestrækninger med flere parallelle spor.

Persontransportarbejde (personkm): Et mål for den samlede persontransportopgave eller produktion. Det opgøres i personkm som en kombination af antallet af passagerer og den tilbagelagte distance, dvs. persontransportarbejdet for en tur på 10 km med 10 passagerer er 100 personkm.

Passagerer: Antal passagerer, der transporteres inklusiv ikke-betalende passagerer.

Jernbanestrækning: Jernbanestrækning er en- eller flersporet skinneføring mellem to punkter. Jernbanestrækning opdeles i statistikken primært ud fra infrastrukturforvalterne, dvs. hvem der har ansvaret for en del af skinnenettet, eksempelvis Banedanmark, som er infrastrukturforvalter på det overordnede skinnenet. På Banedanmarks del af skinnenettet er der være foretaget yderligere geografiske opdelinger.

Siddepladser: Siddepladser i persontogsmateriel.

Hastigheds- og togstopsikring: Sporstrækninger med hastigheds- og togstopsikring.

Standningssteder: Steder, hvor toget kan standse og laste/losse gods eller medtage/afsætte passagerer, fx. stationer eller trinbræt.

Godstransportarbejde (tonkm): Et mål for den samlede transportopgave eller produktion. Det opgøres i tonkm som en kombination af godsets vægt og den tilbagelagte distance, dvs. transportarbejdet for en tur på 10 km med 10 ton gods er 100 tonkm.

Tog: En kombination af en eller flere trækkende enheder (lokomotiver) og gods- eller passagervogne. Et eller flere sammenkoblede togsæt er et tog. Et lokomotiv alene er ikke et tog.

Togsæt: En opsætning af vogne og lokomotiv (trækkende motor), som enten er udelelig eller i praksis altid kører i samme opsætning.

Trafikarbejde: Den samlede distance i kilometer et tog tilbagelægger.

Godsart: Kategorisering af godsets vareart, fx kul, maskiner, hvidevarer, el-artikler mv.

Transporttype: Transportens type bestemt af hvor et tog kører fra og til, fx national kørsel, dvs. kun i Danmark eller international kørsel, dvs. ture til eller fra udlandet. International kørsel opdeles efter om turen stopper eller starter i Danmark eller transiterer igennem Danmark.

2.5 Enheder

Offentliggørelsesenheden er jernbanestrækning.

2.6 Population

Passager- og godstransport på det danske skinnenet.

2.7 Geografisk dækning

Jernbaner i Danmark.

2.8 Tidsperiode

Enkelte tidsserier går tilbage til 1990, mens andre starter i 2006 og senere grundet yderligere krav i den bagvedliggende EU-forordning.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

- Passagertransport opgøres i antal personer og i personkilometer (antal personer gange tilbagelagt kilometer).
- Godstransport opgøres i ton og i tonkilometer (ton gange tilbagelagt kilometer)
- Trafikarbejde i togkilometer (togets tilbagelagte distance) i kilometer
- Investeringer i kroner i løbende og faste priser.

2.11 Referencetid

Kvartal eller kalenderår.

2.12 Hyppighed

Gods- og passagertransport opgøres kvartalsvis. Øvrige dele af statistikken opgøres årligt.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Indsamling af oplysningerne sker med hjemmel i Lov om Danmarks Statistik, § 8, jf. lovbekendtgørelse nr. 610 af 30. maj 2018.

Danmark skal opgøre statistik på området i henhold til Europaparlamentets og Rådets forordning nr. 2018/643 af 18. april 2018 om Statistik over jernbanetransport.

2.14 Indberetningsbyrde

Indberetningsbyrden er meget beskeden.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan findes på statikkens [emneside](#).

3 Statistisk behandling

Jernbanestatistik indsamles via <http://www.Virk.dk> kvartalsvis fra alle togoperatører med transport på det danske skinnenet inklusiv private jernbaner og letbaner. Data kontrolleres for intern konsistens og udvikling over tid på mikro- og makroniveau. Der foretages ikke imputering, opregning eller sæsonkorrektion.

3.1 Kilder

Datakilden til passager- og godstransport er spørgeskemaundersøgelse blandt alle togoperatører på det danske skinnenet inklusiv private jernbaner og letbaner

Datakilden til investeringer er dels togoperatører, dels ejere af jernbaneinfrastruktur.

Andre datakilder er Trafik- og Byggestyrelsen.

3.2 Indsamlingshyppighed

Passager- og godstransport med jernbane indsamles kvartalsvis. Øvrige oplysninger indsamles årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Data indsamles fra togoperatører, der opererer på dansk skinnenet samt infrastrukturforvaltere. Data indsendes til Danmarks Statistik ved upload af informationerne via den offentlige indberetningsportal <http://www.Virk.dk>.

Data fra andre offentlige myndigheder sendes i visse tilfælde på e-mail.

3.4 Datavalidering

Formålet med datavalideringen er at sikre retvisende statistik.

På den enkelte indberetning kontrolleres for:

- **Intern konsistens:** Data kontrolleres i forhold til intern konsistens, dvs. sammenhæng i mellem forskelle oplysninger i den enkelte indberetning, fx hvis der oplyses, at der har været transporteret et antal passagerer, så skal persontransportarbejdet (personkm) også være udfyldt.
- **Udvikling:** Udviklingen i den enkelte dataserie siden seneste kvartal samt samme kvartal året før undersøges for at fange fejlagtige indberetninger eller få forklaringer på usædvanlige hændelser.

Dette kan give anledning til at indberetteren kontaktes igen for at berigtige oplysningerne,

På den samlede statistik kontrolleres for:

Udvikling: Udviklingen i den enkelte dataserie siden seneste kvartal samt samme kvartal året før undersøges for at fange fejlagtige indberetninger eller få forklaringer på usædvanlige hændelser.

3.5 Databehandling

Der foretages ikke yderligere databehandling udover fejlsøgning. Der er ikke behov for imputering eller opregning, da indsamlingen er en total tælling.

3.6 Korrektion

Der foretages ikke sæsonkorrektion af passagertransporten.

4 Relevans

Statistikken anvendes bredt af fx nyhedsmedier, konsulent- og analysefirmaer og ministerier samt Eurostat

Statistikken bruges primært af EU til policy arbejde men også andre med interesse for jernbanesektoren benytter data herunder statslige institutioner,

4.1 Brugerbehov

De primære brugere af statistikken er EU-kommissionen og ministerier, som bruger statistikken til politikudvikling og -opfølgning; brancheorganisationer og virksomheder, som bruger statistikken til udvikling af deres forretningsområde; og forsknings- og analyseinstitutioner, som bruger statistikken i analyser og forskning.

4.2 Brugertilfredshed

Brugerkontakten sker hovedsaglig gennem et kontaktudvalg for al transportstatistik. I udvalget er de største institutionelle brugere repræsenteret.

4.3 Fuldstændighed af data

I Danmark dækker statistikken alt jernbanetransport. Betingelserne for lettelser i indberetningsbyrden, som fremgår af EU-forordningen, opfyldes ikke af nogen operatører på det danske skinnenet.

5 Præcision og pålidelighed

Usikkerheden på statistikken er forholdsvis lille. Dataindsamlingen dækker alle selskaber, der kører tog på det danske skinnenet.

Passagertransporten har større usikkerhed end godstransporten, da opgørelsen her baserer sig på de enkelte selskabers modeller for passagerantallet.

Der foretages kun minimale revisioner af de første foreløbige tal.

5.1 Samlet præcision

Der er ikke foretaget en kvalitetsmåling af statistikken.

Det vurderes, at statistikens hovedvariable - transport af passagerer og gods - er opgjort med en præcision på +/- 5 pct. Men det er ikke muligt at foretage nogle egentlig estimation af præcisionen.

Der er primært usikkerhed på passagertransport, som baseres på trafikselskabernes passagermodeller, hvor der udover solgte billetter også estimeres for passagerer med periodekort og passagerer uden rejsehjemmel.

Der er ikke fagligt belæg for at tro, at der er systematisk over- eller undervurdering da alle operatører indberetter.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Der forekommer ikke fejl som følge af dækningsfejl, målefejl, bortfald, beregningsfejl eller modelantagelser.

Alle operatører indberetter hvert kvartal og der ingen grund til at tro, at der skulle være systematiske fejl i deres indberetninger.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Kvaliteten af statistikken vurderes at være høj, idet alle aktører er omfattet og svarraten er 100 pct. før offentliggørelse. Der er ikke behov for imputering for manglende data eller opregning.

Oplysninger om investeringer vurderes at have meget høj kvalitet, idet de stammer fra regnskaberne for de pågældende selskaber.

Godstransporten vurderes at være af meget høj kvalitet. Der foretages ikke store revisioner og der er ikke systematik i revisionerne.

Passagertransporten er af god kvalitet. Der er større usikkerhed, idet data bygger på trafikselskabernes passagermodeller, som bl.a. baserer sig på billetsalg, periodekort og billetkontroller. Modellerne estimerer alle typer af passagerer. Data revideres oftere. Der vurderes ikke at være systematisk over- eller undervurdering.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Statistikken revideres løbende for de seneste 4-8 kvartaler i forbindelse med offentliggørelse af nye tal. Revisionerne skyldes ændrede indberetninger.

I forbindelse med opdateringer af selskabernes passagermodeller kan der sjældent forekomme større revisioner, der går længere tilbage end de sædvanlige 1-2 år.

6 Aktualitet og punktlighed

Produktionstiden for statistikken er typisk 73-74 dage efter referenceperioden.

Statistikken offentliggøres altid på det forud annoncerede tidspunkt.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Udgivelsestiden for kvartalsudgivelserne er ca. 75 dage og for årsudgivelserne ca. 8 måneder.

6.2 Publikationspunktighed

Kvartalsstatistikkerne har høj punktighed, idet alle publiceringer fra referenceperioden 1. kvartal 2013 og frem er udgivet på det forud annoncerede tidspunkt.

7 Sammenlignelighed

Sammenlignelige tal for alle EU-land og EFTA-lande udgives af Eurostat. Der er ikke væsentlige databrud i den eksisterende tidsserie. Persontransportarbejdet for Metroen har et mindre databrud fra 2016 til 2017 pga. metodeændringer.

7.1 International sammenlignelighed

Statistikken udarbejdes på samme måde i det øvrige EU, EFTA og EU-kandidatlande og Eurostat offentliggør sammenlignelig statistik.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Statistikken er generelt sammenlignelig over tid.

Metroen åbnede d. 19. oktober 2002. I slutningen af 3. kvartal 2019 blev den udvidet med M3 - Cityringen.

Letbanen i Aarhus åbnede d. 21. december 2017 første del og var fuldt udbygget i 30. april 2019.

Metroselskabet har fra 2017 ændret sin metode til beregning af turlængder, som anvendes til beregning af persontransportarbejdet (personkm). Det har givet et mindre brud i dataserien for persontransportarbejdet fra 2016 til 2017,

Nordjyske Jernbaner overtog i løbet af 2017 driften fra DSB i Nordjylland. Nordjyske Jernbaner indgår i "Andre Baner" hvorfor der sker en flytning fra "Banedanmarks Net" til "Andre Baner", da vi ikke kan opdele det anderledes.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Der findes ikke beslægtet statistik.

7.4 Intern konsistens

Ikke relevant for denne statistik.

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives årligt i [Nyt fra Danmarks Statistik](#). I Statistikbanken og på Danmark Statistiks emnesider offentliggøres tal for Jernbanetransport både kvartalsvis og som årsstatikker under emnerne Persontransport og Godstransport med tog.

Der publiceres også udvalgte serier i den tværgående publikation [Statistisk Tiårsoversigt](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken offentliggøres årligt i [Nyt fra Danmarks Statistik](#).

8.5 Publikationer

Gods- og passagertransport med jernbane indgår sammen med andre transportstatistikker i tabeller i [Statistisk Årbog](#) og [Statistisk Tiårsoversigt](#).

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken i følgende tabeller:

Persontransport

- [BANE21](#): Jernbanetransport af passagerer efter enhed og transporttype
- [BANE22](#): International jernbanetransport af passagerer til og fra Danmark efter land
- [BANE25](#): Jernbanetransport af passagerer efter enhed og transporttype

Godstransport med tog

- [BANE1](#): Jernbanetransport af gods efter enhed, transporttype og banenet
- [BANE201](#): Jernbanetransport af gods efter enhed, transporttype og godsart
- [BANE3](#): International jernbanetransport af gods efter retning, enhed og land
- [BANE401](#): National jernbanetransport af gods efter enhed, pålæsningsregion og aflæsningsregion
- [BANE5](#): Jernbanetransport af farligt gods efter transporttype, godsart og enhed
- [BANE6](#): Jernbanetransport af intermodale lasteenheder efter transporttype, lasteenhed og enhed
- [BANE9A](#): Jernbanetransport af gods efter enhed og transporttype

Jernbanenet

- [BANE41](#): Jernbanenettet pr. 1. januar efter banenet og enhed
- [BANE42](#): Investeringer i jernbanenettet efter investeringstype og enhed

Trafik

- [BANE31](#): Trafikarbejde med tog efter transporttype
- [BANE32](#): Togtrafik på en hverdag efter banestrækning og enhed

Transport

- [BANE51](#): Jernbanernes rullende materiel pr. 1. januar efter togtype
- [BANE52](#): Siddepladser og lasteevne i tog pr. 1. januar efter vogntype og enhed
- [BANE53](#): Investeringer i rullende materiel efter investeringstype og enhed

Trafikulykker med tog

- [BANE91](#): Dræbte og tilskadekomne ved jernbanetraffic efter banenet, personkategori og personskade
- [BANE92](#): Dræbte og tilskadekomne ved jernbanetraffic efter banenet, uheldstype og personskade

8.7 Adgang til mikrodata

Forskere og andre analytikere fra autoriserede forskningsinstitutioner, kan få adgang til statistikens mikrodata gennem Danmarks Statistiks [Forskerordning](#). Derudover stilles mikrodata til rådighed for departementer, styrelser og direktorater gennem [Ministerieordningen](#).

8.8 Anden tilgængelighed

Statistikken er tilgængelig i Eurostats [database](#).

8.9 Diskretioneringspolitik

Der diskretioneres i henhold til Danmarks Statistiks [diskretioneringspolitik](#)

8.10 Diskretionering og databehandling

Statistikken følger Danmarks Statistiks generelle Datafortrolighedspolitik

8.11 Reference til metodedokumenter

[Eurostats metodemanual for jernbanestatistikken](#)

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Konjunkturstatistik. Den statistikansvarlige er Inger Hansen, tlf. 39 17 35 51, e-mail: iha@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Konjunkturstatistik, Erhvervsstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Inger Hansen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

iha@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 35 51

9.8 Faxnummer

39 17 39 99